

EKOLOGICZNA GMINA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

W związku z rozstrzygnięciem 1. edycji Konkursu „Ekologiczna Gmina Województwa Małopolskiego” powstałego z inicjatywy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, tenże Fundusz zorganizował 24 lutego bieżącego roku konferencję prasową z udziałem laureatów konkursu, podczas której nastąpiło ogłoszenie wyników i podsumowanie.

Ocenie konkursowej poddano działalność samorządów w zakresie ochrony środowiska w latach 2003 – 2004. Warunkiem uczestnictwa w konkursie było wypełnienie ankiety zgłoszeniowej. Wpłynęło 46 ankiet konkursowych, z czego do dalszego rozpatrzenia zakwalifikowano 43 (warto pamiętać, że w Małopolsce są aż 182 gminy, z czego 12 nigdy nie korzystało z żadnej pomocy WFOŚ).

Przy ustaleniu nominacji komisja konkursowa wzięła pod uwagę informacje przedstawione przez samorządy w ankiecie (po weryfikacji Wojewódzkiego Funduszu), a w szczególności wskaźniki:

- w kategorii „ochrona wód” – procent skanalizowania gminy (liczba mieszkańców objętych kanalizacją/całkowita liczba mieszkańców), procent ścieków oczyszczonych w stosunku do ścieków wytwarzanych, stopień redukcji BZT 5;
- w kategorii „ochrona powierzchni Ziemi” – procent mieszkańców objętych zbiórką odpadów w stosunku do całkowitej liczby mieszkańców, prawnie uregulowane składowiska odpadów (pojemność składowania w m³, okres eksploatacji w latach);
- w kategorii „edukacja ekologiczna i ochrona przyrody” – suma punktów za prowadzone działania w zakresie edukacji ekologicznej i ochrony przyrody;
- w kategorii „EKO PRIX” – suma punktów uzyskanych w poszczególnych kategoriach.

Gminy mogły się też pochwalić wykorzystaniem Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i wielkością środków zewnętrznych pozyskanych na realizację zadań proekologicznych itp.

Pula nagród wynosiła 200 tys. złotych, a Komisja Konkursowa nominowała:

- w kategorii „ochrona wód”: miasto Nowy Targ – 50 tys. zł;
- w kategorii „ochrona powierzchni Ziemi”: gminę Sucha Beskidzka – 50 tys. zł;
- w kategorii „edukacja ekologiczna i ochrona przyrody”: miasto Tarnów – 25 tys. zł;
- w kategorii „EKO PRIX”: gminę Kęty – 75 tys. zł.

Nowy Targ, reprezentowany na spotkaniu przez burmistrza Marka Fryźlewicza, w latach 2003 – 2005 mógł się pochwycić takimi działaniami w zakresie edukacji ekologicznej i ochrony środowiska, jak: program edukacyjno-ekologiczny pt. Znaczenie torfowisk dla przyrody na przykładzie rezerwatu Bór na Czerwonem dofinansowany przez WFOŚiGW; akcja Sprzątanie Świata przeprowadzona w okresie jesienno-wiosennym przez wszystkie szkoły nowotarskie;

akcja polegająca na przekazaniu młodych drzewek nowotarskim szkołom i innym instytucjom i wspólnym sadzeniu; happening zorganizowany przez Gimnazjum nr 1 z okazji Dnia Ziemi, zakończony festynem rodzinnym; konkurs plastyczny pt. Nowy Targ – Miasto przyjazne środowisku przeprowadzony w szkołach podstawowych, przedszkolach i gimnazjach; konkursy recyklingowe Zbiórka makulatury oraz Zbiórka puszek aluminiowych przeprowadzone w szkołach podstawowych, gimnazjach oraz przedszkolach; coroczny konkurs Najpiękniejszy ogród w Nowym Targu w kategorii posesji jednorodzinnych, jak i terenów wielorodzinnych; prelekcje w szkołach podstawowych i gimnazjach przeprowadzone przez Podhalańskie Koło Pszczelarzy, zorganizowanie wyjazdu dla pracowników urzędu oraz dla nauczycieli na seminarium z cyklu „Zielono mi”.

Sucha Beskidzka była reprezentowana na spotkaniu przez burmistrza Stanisława Lichosyta. Działania na rzecz ekologii, ochrona i racjonalne kształtowanie środowiska naturalnego jest jednym z priorytetów rozwojowych gminy. Główne działania inwestycyjne są skierowane na realizację inwestycji proekologicznych. Funkcjonuje wybudowana w ramach Związku Gmin Rejonowa Sortownia i Składowisko Odpadów Komunalnych (jako jedna z niewielu ma tzw. pozwolenie zintegrowane wydane zgodnie z normami unijnymi). Stosowany jest system selektywnej zbiórki odpadów. W mieście systematycznie rozbudowywana jest sieć kanalizacyjna, dzisiaj miasto jest skanalizowane w blisko 80%. Rozbudowywana jest sieć gazowa, modernizuje się kotłownię, które przystosowywane są do spalania gazu ziemnego. W ubiegłym roku przeprowadzona została rekultywacja starego składowiska odpadów komunalnych. W tym roku miasto Sucha Beskidzka przystąpi do największej proekologicznej inwestycji – kompleksowej modernizacji oczyszczalni ścieków. Na te znaczące dla ochrony środowiska inwestycje znaczną część środków gmina pozyskała z funduszy unijnych. Miasto organizuje akcje propagujące proekologiczne działania, m.in. Wiosenne Sprzątanie Miasta oraz włącza się w ogólnopolską akcję Sprzątanie Świata. W 2005 r. miasto zostało laureatem Narodowego Konkursu Ekologicznego pod patronatem Prezydenta RP i otrzymało tytuł „Gminy Przyjaznej Środowisku”, który, dzięki dalszym działaniom, został przedłużony na rok 2006.

Prezydent Tarnowa, Mieczysław Bień szczeni się tym, że w granicach jego miasta w 1954 r. został stworzony rezerwat ścisły Torfowisko Górne Czerwone, w którym znajduje się m.in. kosodrzewina i rosiczka. Dzięki zgodzie okolicznych właścicieli, rezerwat został powiększony do 114 ha, a na jego obrzeżach powstała ścieżka edukacyjna. Na terenie Tarnowa, kosztem 7 mln zł, zostało wybudowane 28 km ścieżek rowerowych, a 10 km jest planowanych. W domach jednorodzinnych i na małych osiedlach sortuje się szkło,

papier, plastik, puszki. W blokach oddziela się w workach tylko śmieci organiczne i nieorganiczne, dokładniejsze sortowanie wykonuje MPGK. Dużo zrobiono dla edukacji, m.in. tarnowskie Azoty wspierają akcję Drzewko za butelkę, która nie tylko uczy segregowania odpadów, ale i dbałości o zieleń.

Burmistrz Kęt, Roman Olejarz zwrócił uwagę na konieczność zagospodarowania (np. przez tworzenie parków) terenów, gdzie rośnie „różna dzika roślinność z tendencją do powstawania dzikich wysypisk śmieci”. W ten sposób miasto stworzyło nad Sołą jedyny w Polsce park lipowy, w którym rosną różne odmiany tego drzewa. Powstał on we współpracy z pszczelarzami i młodzieżą. Planowana jest ścieżka ekologiczna dotycząca walorów lipy. Miasto ma też wzorcową gospodarkę odpadami stałymi: zbiórka powszechna i segregacja u źródła oraz wtórna na stacji segregacji, a także składowisko odpadów, które jest wykorzystywane przez Politechnikę Krakowską jako przykład edukacyjny.

Przy przedsiębiorstwie komunalnym istnieje pracownia edukacji ekologicznej. W Kętach jest też powszechny system kanalizacji (w tym kanalizacja sanitarna i opadowa) oraz oczyszczalnia ścieków.

Prezes WFOŚ, Krzysztof Bolek przypomniał, że już w 1830 r. w Rzeczypospolitej Krakowskiej istniało „koło fortuny” (co środę losowano 5 ze 100 numerów), w którym 50% wpływów z losów przeznaczano na „rewitalizację i zadrzewianie”. Pieniądze te otrzymywał powołany przez prezydenta Straszewskiego Fundusz Upiększania Miasta. Był to bowiem czas, kiedy wyburzono większość murów obronnych, by w ich miejscu założyć „Plantacje” znane dzisiaj jako Planty. Fundusz zakładał posadzenie 8700 drzew, co zostało skrupulatnie sprawdzone.

Andrzej Żwawa

W napisaniu tego tekstu pomogli panowie: Piotr Skrzyniarz, Krzysztof Bobek, Tadeusz Woźniak i Tomasz Nikiel.

Fundusz Kropli Beskidu

Fundusz Kropli Beskidu działa od wiosny 2005 roku. Jest to wspólna inicjatywa firm systemu Coca-Cola: Coca-Cola Poland Services i Coca-Cola HBC Polska oraz Fundacji Partnerstwo dla Środowiska, która Funduszem tym zarządza. Prócz tych instytucji w skład Rady Programowej weszły m.in. takie instytucje jak: Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu, gminy Krynica Zdrój i Muszyna, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej i Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.

W programie dotacyjnym Funduszu w 2005 r. mogły wziąć udział osoby, firmy czy instytucje z gmin: Krynica Zdrój oraz Muszyna. W tym roku zasięg działań ma być rozszerzony m.in. o Piwniczną Zdrój.

Program dotacyjny trwał od kwietnia do grudnia 2005 r. Wtedy przyznano wsparcie finansowe laureatom, którzy mieli do 30 listopada czas na wykorzystanie dotacji.

W 2005 r. nagrodzono 9 projektów związanych z ochroną dziedzictwa wodnego Beskidów. Części przyznanej przez Coca-Colę na 2005 r. kwoty, kilkadziesiąt tys. PLN, nie wykorzystano, jednak pula na rok 2006 została powiększona.

Najciekawsze projekty otrzymują wsparcie finansowe do 7 000 zł, które będzie przeznaczony na realizację zaplanowanych przedsięwzięć.

Przedstawiciel Coca-Coli twierdzi: *W misję naszej firmy wpisane jest partnerstwo z lokalnymi społecznościami, a zwłaszcza wspieranie działań związanych z ochroną środowiska naturalnego.*

Zgodnie z filozofią Partnerstwa dla Środowiska cechą dotowanych projektów ma być: praktyczny charakter i szansa na zaangażowanie jak największej liczby mieszkańców, prywatnych firm oraz instytucji państwowych i pozarządowych w trwałą współpracę, która przyczyni się do jeszcze lepszego poszanowania zasobów wodnych. Może to być np.:

- spisanie i upowszechnienie historii i miejsc związanych z wykorzystaniem wód naturalnych,
- udostępnienie turystom ciekawych miejsc – źródła, potoki,
- budowa oczek wodnych i małych urządzeń hydrotechnicznych,
- ochrona gatunków fauny i flory związanych ze środowiskiem wodnym,
- oczyszczanie konkretnych zbiorników wodnych i ich okolic (oczka wodne, strumyki, rzeki), itp.

Na konferencji prasowej przedstawiono m.in. następujące projekty:

1. Szkoła Podstawowa nr 1 w Krynicy Zdroju Zagospodarowanie młaki w Parku Słotwińskim

Młaka to powierzchniowy wyciek wód podziemnych, także wokół źródła. Prace rozpoczęto od pogłębienia młaki i dopływu wody do zbiornika. Wydobytego materiału użyto